

World Social Report 2024 – Social utveckling i tider av samverkande kriser: En uppmaning till globalt agerande

Summering av Martine Gayon, IIW FN representant New York 2025

World Social Report är Förenta Nationernas avdelning för ekonomiska och sociala frågor (UNDESA – United Nations Department of Economic and Social Affairs).

FN:s viktigaste rapport om frågor inom social utveckling.

När länder nu börjar återhämta sig efter flera stora kriser finns en chans att minska de långsiktiga skadorna på samhället – och att skapa starkare och tåligare samhällen för framtiden.

Enligt **World Social Report 2024**, som lanserades idag av FN:s avdelning för ekonomiska och sociala frågor, krävs **brådskande globala insatser** för att stödja nationella åtgärder som tar itu med problemen efter de senaste globala kriserna – och för att hindra att framtida chocker blir nya kriser.

Huvudpunkter ur rapporten:

- **Kriser slår hårt mot de mest sårbara**
Rapporten visar att i dagens värld kan problem snabbt bli stora kriser som påverkar flera länder och som behöver lösas tillsammans internationellt. Det är extra viktigt eftersom de här kriserna ofta drabbar de svagaste människorna, samhällena och länderna mest.
- **Bakslag för fattigdomsbekämpning och sysselsättning**
Flera kriser som började med COVID-19-pandemin har gjort att viktiga delar av samhällsutvecklingen har gått tillbaka.
- Extrem fattigdom ökade för första gången på 20 år.
- Skillnaderna mellan människor har blivit större och är fortfarande på en hög nivå.
- År 2022 hade extrem fattigdom minskat tillbaka till ungefär samma nivå som före pandemin i de flesta länder – men inte i låginkomstländer.
- Arbetslösheten är fortsatt hög i låginkomstländer. Dessutom ökade skillnaden i sysselsättning från 20 % år 2018 till 21 % år 2023.

Dessutom visar rapporten att **hälften av världens befolkning äger bara 2 % av den globala förmögenheten**, medan **de rikaste 10 % äger 76 %**.

- **En förlorad möjlighet – 50 biljoner USD**

Rapporten uppskattar att kriserna kan leda till att världen förlorar över 50 biljoner dollar i ekonomisk produktion mellan 2020 och 2030. Det betyder att viktiga satsningar på social utveckling kan gå förlorade.

Rekommendationer i rapporten:

► Stöd nationella insatser genom globalt samarbete

- Förändra hur utvecklingsländer får internationellt stöd, så att de har mer pengar att röra sig med.
- Titta på lösningar för att minska skulder, till exempel att byta skulder mot satsningar på hållbar utveckling.
- Stärk det internationella stödet till utvecklingsländer, till exempel genom bidrag, billiga lån och bättre hantering av deras skulder.
- Förbättra det internationella biståndet genom mer stöd i form av bidrag, billiga lån och bättre hjälp med att hantera länders skulder.
- Se till att det fortsatt finns pengar till regionala försäkringsfonder som hjälper vid katastrofer, till exempel:
 - Karibiska katastrofriskförsäkringsfonden (Caribbean Catastrophe Risk Insurance Facility)
 - Stillahavsregionens katastrofriskförsäkringsbolag (Pacific Catastrophe Risk Insurance Company)
 - Afrikanska katastrofriskkapaciteteten (African Risk Capacity)

► Bygg upp motståndskraftiga sociala skyddssystem

Rapporten konstaterar att länder med välutvecklade **sociala skyddsnät** klarat kriser bättre.

- Endast **hälften** av världens befolkning har tillgång till minst en form av socialt skydd.
- FN uppmanar alla länder att samarbeta för att skapa socialt stöd som respekterar mänskliga rättigheter och fungerar även när det är kriser.

► Förnyat globalt åtagande för social utveckling

Inför det andra världstoppmötet om social utveckling år 2025 påminner rapporten om hur viktigt det är att sätta människan i fokus för all utveckling – ett mål som först formulerades för 30 år sedan.

Detta inkluderar:

- Utveckling av **tidiga varningssystem**
- **Snabbare klimatomställning**
- **Global finansiell stabilitet**
- **Förebyggande av pandemier och väpnade konflikter**

Exempel på viktiga åtgärder:

- Minska växthusgasutsläpp
- Genomför "Loss and Damage"-fonden
vilket både kan hjälpa länder att ta itu med klimatförändringar och skydda de som är mest utsatta.

